

Uitlegkaarten

Weet je iets niet meer? Of weet je iets niet meer zeker?
Gebruik de **uitlegkaarten** om dingen op te zoeken.

Klinkers, medeklinkers en tweetekenklinkers

De **klinkers** zijn **a, e, i, o, u**. Ze kunnen lang (*molen*) of kort (*mollen*) klinken.

Dit zijn de **tweetekenklinkers**: **ie, oe, ui, eu, ei, ij, ou, au**.

Er zijn twintig **medeklinkers**: **b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, w, x, z**.

Klankwoorden, regelwoorden, onthoudwoorden, werkwoorden

De woorden die je bij spelling leert, zijn ingedeeld in vier groepen.

- **Klankwoorden**: In klankwoorden passen bij de klanken vaste letters.
- **Regelwoorden**: Soms is er een regel, die gaat vóór. Regelwoorden zijn woorden waarvan de spelling door een regel wordt bepaald.
- **Onthoudwoorden**: Schrijf je **ei** of **ij**? Soms passen bij een klank geen vaste letters. Is er ook geen regel voor zo'n woord? Dan is het een onthoudwoord. Lange woorden zijn soms voor een deel klankwoorden, voor een deel regelwoorden en voor een deel onthoudwoorden.
- **Werkwoorden**: Werkwoorden gaan over alles wat je kunt doen: *spelen, duwen, begrijpen, slapen*. Voor werkwoorden gelden speciale regels.

Samenstellingen

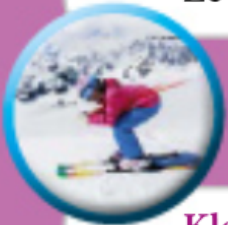
Een **samenstelling** is gemaakt van twee woorden met een eigen betekenis.
De woorden *spoorlijn* en *voetspoor* zijn samenstellingen, het woord *spoorloos* niet.

Vaste stukjes (voor- en achtervoegsels)

In woorden staan vaak **vaste stukjes**. Die schrijf je altijd hetzelfde.

Ze kunnen *vooraan* staan: **voorvoegsels**. Bijvoorbeeld: **on~**, **ont~**, **ge~**, **be~**, **ver~**, **her~**.

Ze kunnen *achteraan* staan: **achtervoegsels**. Bijvoorbeeld: **~ig(e)**, **~lijk(e)**, **~ing**, **~sel**, **~te**, **~heid**.

Trema

Soms staan er meer klinkers na elkaar, waardoor je een woord verkeerd kunt uitspreken. Een trema op een klinker betekent: hier begint een nieuwe klankgroep/lettergreep: *ruïne*, *skiën*, *officiële*

Klemtoon

Als je een woord uitspreekt, valt de klemtoon op één lettergreep: *ko-pie*, *bac-te-rie*.

Bij woorden op **~ie** is de klemtoon belangrijk. Hoe schrijf je het meervoud?

Bij *kopie* komt er een extra **e** bij: *kopieën*; bij *bacterie* niet: *bacteriën*.

Bijvoeglijke naamwoorden

de gele ballon *een dik boek* *een geverfde deur*

De paarse woorden zijn **bijvoeglijke naamwoorden**.

Ze vertellen iets over het zelfstandige naamwoord dat erbij staat.

Stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden vertellen waar iets van is gemaakt:

een wollen trui, *een houten vloer*, *een katoenen broek*, *een plastic tas*.

Sommige bijvoeglijke naamwoorden zijn gemaakt van het voltooid deelwoord van een werkwoord: *de verwachte storm*, *de verloren sleutel*.

Enkelvoud en meervoud

Is er één van? Dat noem je **enkelvoud**: *de hond, de zebra, ik ren*.
Zijn er twee van, of meer? Dat noem je **meervoud**: *de honden, de zebra's, wij rennen*.

Klankgroepen en lettergrepen

Klankgroepen zijn de stukjes van *gesproken* woorden.

Lettergrepen zijn de stukjes van *geschreven* woorden.

De lettergrepen van een woord zijn niet altijd hetzelfde als de klankgroepen.

De klankgroepen van *vissen* zijn: /vi/ /sen/, de lettergrepen zijn:

vis	sen
-----	-----

.

Open en gesloten lettergrepen

Een **open lettergreep** eindigt op een *klinker*. Die klinkt lang.

mo	len
----	-----

Een **gesloten lettergreep** eindigt op een *medeklinker*.

Vóór die medeklinker kan een *korte klinker*, maar ook een *lange klinker* staan:

mol	len
-----	-----

win	ter
-----	-----

paar	den
------	-----

Werkwoorden

Werkwoorden gaan over alles wat je kunt doen: *spelen, begrijpen, slapen*.

Kun je *nu* achter een zin denken? Dan staat de zin in de *tegenwoordige tijd* (tt). In de tt hebben werkwoorden drie persoonsvormen: *de ik-vorm, de hij-vorm* en *de wij-vorm*.

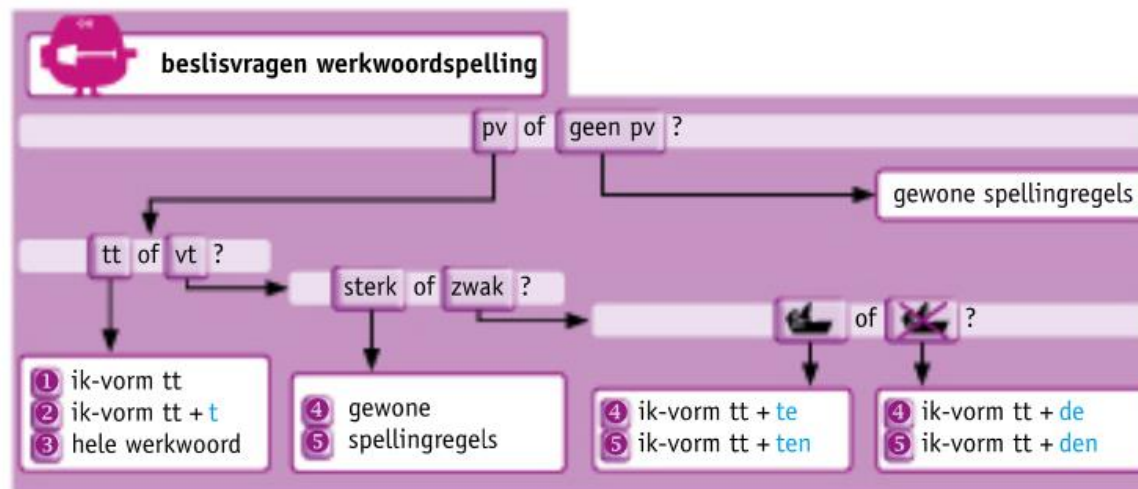
Kun je *toen* achter een zin denken? Dan staat de zin in de *verleden tijd* (vt). In de vt hebben werkwoorden twee persoonsvormen: *de ik-vorm* en *de wij-vorm*.

hele werkwoord: zingen	
persoonsvormen	
1 ik zing nu	
2 hij zingt nu	
3 wij zingen nu	
4 ik, hij zong toen	
5 wij zongen toen	

andere vormen
voltooid deelwoord: ik heb gezongen
afgeleid bijv. naamwoord: de gezongen liedjes
bijvoorbeeld in: zingend aan het werk gaan

hele werkwoord: kneeden	
persoonsvormen	
1 ik kneed nu	
2 hij kneedt nu	
3 wij kneeden nu	
4 ik, hij kneedde toen	
5 wij kneedden toen	

andere vormen
voltooid deelwoord: ik heb gekneed
afgeleid bijv. naamwoord: het gekneede deeg
bijvoorbeeld in: knedend het deeg bereiden

Tip: twijfel je in de tegenwoordige tijd, bijvoorbeeld bij het onderwerp *jij*? Denk dan aan *lopen: jij loopt*, dus ook: *jij vindt*; *loop jij?* dus ook: *vind jij?*